C/2025/112

10.1.2025

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Revision af EU-mekanismen til suspension af visumfritagelse

(initiativudtalelse)

(C/2025/112)

Ordfører: **Ionuț SIBIAN (RO-III)**

Rådgiver	Anca NICOVESCU, ordførerens rådgiver
Plenarforsamlingens beslutning	30.11.2024
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2 Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Eksterne Forbindelser
Vedtaget i sektionen	25.9.2024
Vedtaget på plenarforsamlingen	23.10.2024
Plenarforsamling nr.	591
Resultat af afstemningen (for/imod/ hverken for eller imod)	250/0/3

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) anerkender fordelene ved visumfri indrejse for borgere på begge sider af disse ordninger, og de positive virkninger dette har for en yderligere styrkelse af EU's forbindelser med sine partnere. EU's visumpolitik bør fortsat være et redskab til at lette mellemfolkelige kontakter, turisme og erhvervsliv og samtidig forebygge eventuelle risici for EU's sikkerhed.

1.2. Samtidig anerkender EØSU, at sikkerheden internt i EU og ved de ydre grænser er blevet kraftigt påvirket af de seneste geopolitiske begivenheder. EØSU støtter derfor idéen om, at EU bør være fuldt beredt til at kunne reagere hurtigt på en lang række potentielle fremtidige sikkerhedsrisici, herunder hybride trusler.

1.3. EØSU mener, at der bør gøres en indsats for at præcisere kriterierne for at udløse mekanismen og samtidig sikre, at disse er fleksible nok til at kunne anvendes effektivt og hurtigt efter behov.

1.4. EØSU anbefaler, at Kommissionen vurderer nødvendigheden og konsekvenserne af samt proportionaliteten i at suspendere visumfritagelsen under hensyntagen til EU's og medlemsstaternes overordnede forbindelser med det pågældende tredjeland, herunder hvor egnet en suspension er til at rette op på situationen, og hvordan den vil påvirke rettighederne for det pågældende lands statsborgere.

1.5. EØSU mener, at der bør lægges vægt på menneskerettighedsforkæmperes behov for at kunne bevæge sig, navnlig hvis menneskerettighedssituationen forværres i det pågældende tredjeland, og på de potentielle risici for disse personers arbejde og personlige sikkerhed som følge af aktiveringen af suspensionsmekanismen for deres land.

1.6. EØSU mener, at de statsborgerskabsordninger for investorer, som tredjelande med visumfri adgang anvender, udgør en risiko for medlemsstaternes offentlige orden og indre sikkerhed, og at det bør være muligt at suspendere visumfritagelse for tredjelande, der vælger at anvende sådanne ordninger, hvor investorer tildeles statsborgerskab uden at have reel tilknytning til det pågældende land.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. ***Baggrund for udtalelsen***

2.1.1. EU's visumpolitik er en vigtig del af Schengenreglerne og et af de mest værdsatte resultater af EU's integration. I øjeblikket kan statsborgere fra 61 tredjelande nyde godt af visumfrie ordninger i EU, hvilket betyder, at disse statsborgere kan rejse ind i Schengenområdet uden visum med henblik på kortvarige ophold på op til 90 dage inden for en periode på 180 dage. EU's visumfritagelsespolitik er baseret på princippet om gensidighed på visumområdet.

2.1.2. Med de stigende udfordringer som følge af irregulær migration og trusler mod EU's sikkerhed er det imidlertid blevet tydeligt, at der er behov for en beskyttelsesmekanisme mod misbrug af visumfritagelser, og at denne mekanisme bør styrkes og forbedres yderligere.

2.1.3. Suspensionsmekanismen blev indført i 2013 for at muliggøre en midlertidig suspension af visumfritagelse i tilfælde af en betydelig stigning i den irregulære migration. Den blev udformet som en beskyttelsesmekanisme mod misbrug af visumfritagelserne.

2.1.4. Mekanismen blev revideret i 2017 for at gøre det lettere for medlemsstaterne at underrette Kommissionen om forhold, der kan føre til en eventuel suspension, og give Kommissionen mulighed for at aktivere suspensionsmekanismen på eget initiativ.

2.1.5. Suspensionsmekanismen, der blev indført ved forordning (EU) 2018/1806 ([1]), gør det muligt midlertidigt at suspendere visumfritagelse i tilfælde af en pludselig og væsentlig øget risiko for irregulær migration eller øgede sikkerhedsrisici.

2.1.6. Kommissionen vedtog den 30. maj 2023 en meddelelse om overvågningen af EU's visumfrie rejseordninger ([2]), hvori der fastsættes en høringsprocedure. I meddelelsen blev der set på, hvordan EU's visumfrie ordninger fungerer, og der blev peget på de vigtigste udfordringer, når det gælder irregulær migration og sikkerhed. For effektivt at imødegå de mange udfordringer, der følger af visumfri rejse i en konstant skiftende geopolitisk kontekst, og under hensyntagen til den høring, der blev afholdt med Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og andre interessenter, har dette forslag til formål at tilpasse suspensionsmekanismen til disse udfordringer ved at ændre de relevante bestemmelser i artikel 8 i forordning (EU) 2018/1806.

2.1.7. EØSU støtter idéen om, at EU bør være fuldt beredt til at kunne reagere hurtigt på en lang række potentielle fremtidige sikkerhedsrisici, herunder hybride trusler. Udvalget mener også, at de eksisterende regler, der er fastsat i artikel 8 i forordning (EU) 2018/1806 (»visumforordningen«), om overvågning af, hvor godt visumfrie ordninger med tredjelande fungerer, og om suspension af visumfritagelser i tilfælde af øget risiko for irregulær migration eller øgede sikkerhedsrisici (»mekanismen til suspension af visumfritagelse«), bør tages op til fornyet vurdering og forbedres.

2.1.8. EØSU mener, at der bør gøres en indsats for at præcisere kriterierne for at udløse mekanismen og samtidig sikre, at disse er fleksible nok til at kunne anvendes effektivt og hurtigt efter behov. Dette kan medvirke til at løse de mange udfordringer, der er forbundet med visumfri rejse i en konstant skiftende geopolitisk kontekst.

2.2. ***Generelle bemærkninger***

2.2.1. EØSU anerkender fordelene ved visumfri indrejse for borgerne på begge sider, samt de positive virkninger dette har for en yderligere styrkelse af EU's forbindelser med sine partnere. Visumfrie rejser fremmer rejse- og turismesektoren samt kulturel og akademisk udveksling, gavner innovation og teknologi og styrker diplomatiske forbindelser og internationalt samarbejde.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1806 af 14. november 2018 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (kodifikation) (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 39).

([2]) COM(2023) 297 final.

2.2.2. EØSU gør dog samtidig opmærksom på de mulige ulemper ved disse ordninger, nemlig de betydelige potentielle udfordringer vedrørende migration og sikkerhed. Øget irregulær migration som følge af, at visumfrie rejsende opholder sig i Schengenområdet længere end tilladt, eller et stort antal asylansøgninger fra statsborgere fra visumfrie tredjelande, for hvilke asylanerkendelsesprocenten er lav, er tydelige tegn på, at de visumfrie ordninger for det pågældende tredjeland skal overvåges nøje og eventuelt revideres/suspenderes.

2.2.3. EØSU anerkender, at sikkerheden internt i EU og ved de ydre grænser er blevet kraftigt påvirket af de seneste geopolitiske begivenheder, hvilket viser, at visse udenlandske aktørers handlinger kan udgøre en alvorlig trussel mod Unionens sikkerhedsinteresser.

2.2.4. Selv om suspensionsmekanismen klart beskytter medlemsstaterne mod sikkerhedstrusler, mener EØSU, at den skal anvendes med størst mulig omhu for at undgå, at den anvendes vilkårligt af nogle medlemsstater.

2.2.5. Når Kommissionen overvejer at suspendere visumfritagelse, eller når en medlemsstat sender en underretning, bør der tages hensyn til suspensionens potentielle indvirkning på statsborgere fra det pågældende tredjeland.

2.2.6. EØSU støtter idéen om, at udløsning af suspensionsmekanismen bør ses i den overordnede sammenhæng, som Unionens forbindelser med det pågældende tredjeland indgår i, og at der bør tages særligt hensyn til Unionens diplomatiske og eksterne forbindelser med tredjelande. Potentielle årsager til at udløse mekanismen kan således være krænkelser af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, krænkelser af bilaterale aftaler mellem Unionen og det pågældende tredjeland (herunder overtrædelse af visumgensidighedsmekanismen), fjendtlige handlinger over for Unionen eller medlemsstaterne og manglende overholdelse af eller manglende tilpasning til relevante EU-sanktioner.

2.2.7. EØSU mener, at man bør være særlig opmærksom på at undgå divergerende fortolkninger og risikoen for forskellig praksis, når det kommer til at udløse/anvende suspensionsmekanismen.

2.2.8. EØSU anbefaler, at Kommissionen vurderer nødvendigheden og konsekvenserne af samt proportionaliteten i at suspendere visumfritagelsen under hensyntagen til EU's og medlemsstaternes overordnede forbindelser med det pågældende tredjeland, herunder hvor egnet en suspension er til at rette op på situationen, og hvordan den vil påvirke rettighederne for det pågældende lands statsborgere, navnlig de risici den vil have for menneskerettighedsforkæmpere.

2.2.9. EØSU mener, at de statsborgerskabsordninger for investorer, som tredjelande med visumfri adgang anvender, udgør en risiko for medlemsstaternes offentlige orden og indre sikkerhed. Mangel på omfattende sikkerhedskontrol, undersøgelsesprocedurer og due diligence medfører en række alvorlige sikkerhedsrisici for EU-borgerne, f.eks. risici forbundet med hvidvask af penge samt korruption. For at forhindre, at visumfri adgang til Unionen anvendes til sådanne formål, bør det være muligt at suspendere visumfritagelse for tredjelande, der vælger at anvende sådanne ordninger, hvor investorer tildeles statsborgerskab uden at have reel tilknytning til det pågældende land.

2.3. ***Særlige bemærkninger***

2.3.1. For at opdage mangler i procedurerne i de lande, der indfører statsborgerskabsordninger for investorer, og for at tilskynde landene til at bringe disse former for naturaliseringsprocedurer til ophør anbefaler udvalget at øge niveauet af overvågning/kommunikation med disse lande.

2.3.2. EØSU anbefaler, at EU tilbyder beskyttelse til visse kategorier af personer (efter nøje vurdering med tanke på behovet for at skabe sikkerhed i Den Europæiske Union), hvis suspensionsmekanismen aktiveres. Det drejer sig om borger- og menneskerettighedsaktivister, sårbare personer, der udsættes for udstødelse eller forfølgelse i tredjelande (personer med handicap, medlemmer af LGBTIQ+-samfundet osv.) og studerende/medlemmer af den akademiske verden, der ønsker at rejse af studie-/arbejdsmæssige grunde, og som kan bidrage til den tekniske udvikling og innovation i EU.

2.3.3. EØSU mener, at der bør lægges vægt på menneskerettighedsforkæmperes behov for at kunne bevæge sig, navnlig hvis menneskerettighedssituationen forværres i det pågældende tredjeland, og på de potentielle risici for disse personers arbejde og personlige sikkerhed som følge af aktiveringen af suspensionsmekanismen for deres land. Menneskerettighedsaktivister bør ikke udsættes for fare på grund af suspensionsmekanismen eller en permanent ophævelse af visumfrie rejser.

2.3.4. EØSU understreger, at i betragtning af de risici, der er forbundet med grænsevagternes stadig større arbejdspres, bør disse myndigheders kapacitet øges, så de kan udføre deres opgaver effektivt.

2.3.5. EØSU understreger behovet for, at EU's politik for visumfritagelse bør tage udgangspunkt i en politik for respekt for menneskerettighederne og være til gavn for kandidatlande, lande med de samme principper og værdier som EU samt lande, med hvilke EU har indgået aftaler baseret på demokratiklausulen. Politikken bør være sammenhængende, baseret på Unionens interesser og på objektive kriterier og bør ikke forårsage urimelig forskelsbehandling. I denne henseende og i overensstemmelse med resultatet af den afstemning, der blev afholdt om dette spørgsmål i Europa-Parlamentets Udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, anmoder EØSU Kommissionen om at undersøge, hvordan Ecuador snarest muligt og helst inden udgangen af denne mandatperiode kan opføres på listen i bilag II (visumfri liste) til forordning (EU) 2018/1806, da Ecuador blev urimeligt straffet på grund af forhold uden relevans for landets kvalifikationer.

Bruxelles, den 23. oktober 2024.

Oliver RÖPKE
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg